

Sosiaali- ja terveysministeriön ja
Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan
tulossopimus vuosille 2016–2019;
tulostavoitteet 2016

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Helsinki 2016

Meritullinkatu 8, Helsinki
PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO
www.stm.fi

Puhelin 0295 16001
Telekopio (09) 6980 709

e-mail: kirjaamo@stm.fi
etunimi.sukunimi@stm.fi

Sisällys

1.	VALTIOKONSERNIN YHTEISET TAVOITTEET JA HALLITUSOHJELMAN TOIMEENPANO ..	3
2.	HALLINNONALAN YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET	4
3.	TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS	4
3.1	TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA	4
3.2	HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	5
3.3	TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS	6
4.	RAHOITUS	7
5.	TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA.....	7
	LIITE 1: Erittely henkilöstöstä.....	9
	LIITE 2: Erittely määrärahoista	9

1. VALTIOKONSERNIN YHTEISET TAVOITTEET JA HALLITUSOHJELMAN TOIMEENPANO

Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) ja Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta (Somla) sopivat tässä tulossopimuksessa vuodelle 2016 asetettavista tulostavoitteista ja resursseista. Tulossopimuskaudella 2016 - 2019 tulossopimusta tarkistetaan vuosittain vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä. Hallituksen tai ministereiden toimeksiannoista tai muista tulossopimukseen sisällyttämistä tehtävistä sovitaan erikseen STM:n ja lautakunnan johdon tasolla.

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta on lakisääteinen sosiaalivakuutuksen erikoistuomioistuimeen rinnastuva riippumaton ja itsenäinen muutoksenhakuelin, joka ottaa kantaa Kansaneläkelaitoksen ja työpaikkakassojen antamiin päätöksiin. Lautakunnan toiminnasta säädetään laissa Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta (1299/2006) ja valtioneuvoston antamassa asetuksessa Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnasta¹. Somlan tehtävänä on yksittäisten valitusasioiden ratkaiseminen, eli oikeusturvan tarjoaminen kansalaisille, jotka ovat tyytymättömiä ensimmäisen asteen päätöksentekijän antamaan päätökseen. Lisäksi muutoksenhakulautakunnassa käsitellään Kansaneläkelaitoksen lainvoimaisten päätösten poistohakemukset.

STM:n ohjaus perustuu hallitusohjelmaan, julkisen talouden suunnitelmaan ja siihen sisältyvän valtiontalouden kehyspäätöksen sekä valtioneuvoston toimintasuunnitelmaan strategisen hallitusohjelman toimeenpanemiseksi sekä lautakunnalle lainsäädännössä annettuihin tehtäviin. STM on laatinut näiden pohjalta nelivuotisen hallinnonalan hallitusohjelman toimeenpanosuunnitelman, joka on tulossopimusten perustana.

Hallitusohjelman viisi strategista tavoitetta ovat kestävä kasvu ja julkinen talous, työllisyys ja kilpailukyky, osaaminen ja koulutus, hyvinvointi ja terveys, biotalous ja puhtaat ratkaisut sekä digitalisaatio, kokeilut ja normien purkaminen sekä rakennepoliittiset uudistukset.

Hallitusohjelman strategisille tavoitteille on määritelty kärkihankkeet, joilla tavoitteiden saavuttaminen varmistetaan. Kärkihankkeille on määritelty kuva lähtötilanteesta, toimenpiteet, panostukset, aikataulut ja vastuut sekä onnistumisen mittarit ja tietotarpeet. STM:n koordinoituvastuulla on strateginen painopistealue Hyvinvointi ja terveys ja sen viisi kärkihanketta.

Hallitusohjelman strategisten tavoitteiden lisäksi on myös muita merkittäviä hankkeita. Sosiaali- ja terveysministeriössä selvitetään mahdollisuutta yhdistää Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta tulossopimuskauden 2016 - 2019 aikana. Somla on ottamassa käyttöön vuoden 2016 aikana sähköisen asiakirjanhallinnan.

Somlan strategiana on edistää muutoksenhakijoiden oikeusturvaa toimeentuloa koskevissa asioissa tuottamalla mahdollisimman nopeasti oikeita, yhdenmukaisia, oikeudenmukaisia ja yksilöllisesti perusteltuja päätöksiä. Tältä osin lautakunnan toiminnan onnistumista seurataan lautakunnan päätöksistä vakuutus oikeuden muutosprosentin, kanteluiden määrän osalta sekä lisäksi käsittelyajan osalta.

Strategisissa hankkeissa toteutetaan sukupuolivaikutusten arviointi.

¹ Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta toimii ensimmäisenä muutoksenhakuasteena kansaneläkeasioissa, Kansaneläkelaitoksen käsittelemässä kuntoutusasioissa, hoitotukea, vammaistukea, eläkkeensaajien asumistukea, yleistä asumistukea, maahanmuuttajien erityistukea, pitkäaikaisesti työttöminä olleiden henkilöiden eläketukea, sairausvakuutusta, lapsilisää, lasten kotihoidon tukea ja yksityisen hoidon tukea, sotilasavustusta, äitiysavustusta, vammaisten tulkkauksipalvelua, asumisperusteista sosiaaliturvaa, takuueläkettä, kuntoutuspsykoterapiaa sekä elätustukea koskevissa asioissa.

2. HALLINNONALAN YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET

Somlan yhteiskunnallista vaikuttavuutta arvioidaan kahden vaikuttavuustavoitteen, kansalaisten oikeusturvan edistämisen sekä käsittelyjen ja ratkaisujen yhdenmukaisuuden turvaamisen, perusteella.

3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

Toiminnallinen tuloksellisuus jakautuu tuotokseen ja laadunhallintaan ja toiminnalliseen tehokkuuteen. Lisäksi luku sisältää henkisten voimavarojen hallintaa ja kehittymistä koskevat hallinnonalan yhteiset tavoitteet. Tavoitteet esitetään sekä vuodelle 2016 että hallituskaudelle.

3.1 TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

Vuosina 2009 - 2014 Somla on saanut purettua vanhan käsittelyruuhkan. Vuoden 2014 kesäkuussa käsittelemättömien asioiden lukumäärä oli noin 10 500 kappaletta. Tämän jälkeen valitusmäärät kääntyivät kasvuun. Vuonna 2015 vireille tulevien uusien asioiden määrä on pysynyt suurena, noin 30 prosenttia edellisvuotta korkeammalla tasolla. Lautakuntaan arvioidaan tulevan vireille jopa 30 000 uutta asiaa vuonna 2016. Valitusmäärien kasvu uhkaa ruuhkauttaa lautakunnan toiminnan uudelleen, ja kääntää lautakunnan käsittelyajan kasvuun. Lautakuntaan vireille tulevien asioiden määrään vaikuttavat yleinen taloustilanne yhteiskunnassa, lainsäädäntömuutokset ja mahdollisuus valittaa etuuspäätöksistä sähköisesti.

Lautakunnalle asetettu taloudellisuuden tavoite vuodelle 2016 on laskettu 5 063 000 euron määrärahan ja 27 500 ratkaisun perusteella. Lautakunnalle asetettu tuottavuustavoite on laskettu sen perusteella, että lautakunta ratkaisee 27 500 valitusta 68 henkilötyövuotta vastaavalla panoksella. Vuonna 2016 vireille arvioidaan tulevan 29 000 asiaa. Arvion toteutuessa keskimääräinen käsittelyaika pidentyy ja käsittelemättömien asioiden ruuhka kasvaa (arvio 2015 lopussa 18 000 kpl). Ruuhkan estämiseksi lautakunta joutuu käyttämään lisähenkilökuntaa, jota varten sille on myönnetty 550 000 euron lisämääräraha.

Vuonna 2016 Somlan ei arvioida selviytyvän 29 000 vireille tulevan asian ratkaisemisesta. Tämä aiheuttaisi käsittelemättömien asioiden määrän kasvua 1 500 asialla. Koko tuloskauden 2016 - 2019 aikana ei kuitenkaan ole näköpiirissä, että vireille tulevien asioiden määrä pienenesi. Tuloskauden aikana Somla tullee tarvitsemaan joka vuosi lisäresursseja. Voidaan kuitenkin olettaa, että vuonna 2016 käyttöön otettava sähköinen asianhallinta ja mahdollinen tuleva lautakuntien yhdistyminen lisäävät tehokkuutta ja vähentävät henkilöresurssien tarvetta.

Sosiaali- ja terveysministeriössä selvitetään mahdollisuutta yhdistää Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta ja Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta tulossopimuskauden 2016 - 2019 aikana. Mahdollisen yhdistymisen toivotaan tehostavan jaostotyöskentelyä, auttavan kohdentamaan henkilöstöresurssit asioiden ratkaisutyöhön ja lisäävän toimitilatehokkuutta. Yhdistymisselvityksen osana on tarkoitus selvittää myös muutoksenhakulautakuntien rahoitusmalli. Nykyään lautakuntien toiminta rahoitetaan valtion talousarviosta. Rahoitusmalli on osoittautunut joustamattomaksi tilanteissa, joissa valitusmäärät lisääntyvät ja valitusten käsittelyajat pidentyvät.

Somlan suoritteita ovat valitusasioihin ja poistohakemuksiin tehdyt päätökset. Somlan tavoitteena on lisähenkilöstön sekä uusien keinojen avulla käsitellä saapuvista asioista niin paljon kuin mahdollista.

Somlan päätösten laatua ja yhdenmukaisuutta mitataan ylimmän muutoksenhakuasteen eli vakuutusosoikeuden muutosasteella sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunnan päätöksistä tehdyistä valituksista.

Palvelukykyä ja laatua mitataan myös asioiden käsittelyajalla. Vuoden keskimääräisen käsittelyajan lisäksi seurataan joulukuun käsittelyaika, joka kuvaa käsittelyajan kehitystä.

Digitalisaatio, kokeilut ja normien purku	Tavoite 2016	Tavoite 2019
Kärkihanke: digitalisoidaan julkiset palvelut		
Kokonaisarkkitehtuurimenetelmän (KA) käyttö	Somlan aloittaa Kokonaisarkkitehtuuri-työn tekemisen osana sähköistä asianhallintaprojektia.	Kokonaisarkkitehtuurimenetelmä on käytössä osana normaalia toiminnan suunnittelua ja kehittämistä.
Tieto- ja viestintäteknikan hyödyntämisen tehostaminen	Sähköinen asianhallintahanke yhdessä TTLK:n kanssa on aloitettu v. 2014. Toteutus vuoden 2016 keväällä.	Uusi järjestelmä on käytössä ja tehostan toimintaa.
Tuottavuuden kehittyminen	Viraston tuottavuuden keskimääräinen vuosimuutos on positiivinen (yli 0)	Viraston tuottavuuden keskimääräinen vuosimuutos on positiivinen (yli 0)
<ul style="list-style-type: none"> • ratkaisujen lkm/htv • ratkaisujen hinta € 	404 200	404 200
Kannattavuus		
Somlan suoritteet, eli valitusten ja poistohakemusten johdosta annetut päätökset, ovat maksuttomia.		

	Toteuma 2015 (arvio)	Tavoite 2016	Tavoite 2019
Suoritteet ja julkishyödykkeet			
vireille tulleet asiat, kpl	29 000	29 000	29 000
ratkaistut asiat, kpl	25 000	27 500	29 000
Palvelukyky ja laatu			
keskimääräinen käsittelyaika, kk	8	9	alle 6
joulukuun käsittelyaika, kk	9	9	alle 6
kanteluiden määrä	kanteluiden määrä pysyy vähäisenä	kanteluiden määrä pysyy vähäisenä	kanteluiden määrä pysyy vähäisenä
päätösten muutosaste vakuutusoikeudessa, prosenttia (%)	valitusten muutosprosentti enintään 15	valitusten muutosprosentti enintään 15	valitusten muutosprosentti enintään 15

Oikeusturvan uskottavuuden, luotettavuuden ja läpinäkyvyyden lisäämiseksi internet-sivujen yhteydessä olevan julkisen oikeustapausrekisterin päivittäminen tulee vakiinnuttaa.

3.2 HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Somlassa jatketaan toimia toiminnan tehostamiseksi seuraavin toimenpitein:

- henkilöstön osaamista ja ammattitaitoa ylläpidetään tarkoituksenmukaisella, työhön liittyvällä koulutuksella ja työhön perehdyttämisellä sekä
- henkilöstön työhyvinvointia tukevia toimenpiteitä jatketaan edelleen.

Henkilöstön hankinnan, kohdentamisen ja palveluksessa pitämisen järjestämiseksi suunnitelmallisesti Somlan tulee edelleen kehittää henkilöstörakennettaan ja toimintatapojaan valitusasioiden ja poistohakemuksien ruuhkan purkamiseksi. Ruuhkan purkamisen edellyttämien henkilöstöjärjestelyiden toteuttaminen henkilöstön rakenteen, tehtäväjaon ja toimintakäytäntöjen osalta tulee varmistaa.

Somla kiinnittää huomiota erityisesti johtamisen ja esimiestyön, osaamisen sekä työkyvyn kehittämiseen.

Muu raportointi

Laitoksen resurssien riittävyyttä toimintavuonna seurataan toukokuussa ja syyskuussa määrärahojen riittävyyttä koskevien raporttien avulla.

Lisäksi vuonna 2016 jatketaan käytäntöä, jonka mukaan Somla raportoi ministeriöön toimintavuoden tulostavoitteiden toteutumisesta kuukauden välein toimitettavilla seurantaraporteilla.

Tätä sopimusta on laadittu kaksi yhtäpitävää kappaletta, yksi kummallekin sopijapuolelle.

Helsingissä 29. päivänä tammikuuta 2016

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ

Hanna Mäntylä
Sosiaali- ja terveysministeri

Päivi Sillanaukee
Kansliapäällikkö

SOSIAALITURVAN MUUTOKSENHAKULAUTAKUNTA

Silja Romo
Puheenjohtaja

LIITE 1: Erittely henkilöstöstä

Henkilötyövuosierittely	2013 toteuma	2014 toteuma	2015 arvio	2016 tavoite
Henkilötyövuodet yhteensä, josta	57	57	59	68
- maksullinen toiminta	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole
- yhteisrahoitteinen toiminta	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole

LIITE 2: Erittely määrärahoista

Toimintamenot	2013 toteuma	2014 toteuma	2015 arvio	2016 tavoite	2017 TTS *)	2018 TTS *)	2019 TTS*)
Menot (1000 euroa)	4 534	5 199	4 810	5 063	4 476	4 439	4 417
• palkkaukset	3 652	3 640	3 670	3 670	3 670	3 670	3 670
• vuokrat	533	517	540	540	540	540	540
• muut kulutusmenot	336	367	377	377	377	337	337
• investoinnit			300	300			
Toimintamenomomentille nettoutettavat tulot	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole	ei ole
• maksullinen toiminta							
• EU-tulot							
• tulot Suomen Akatemialta							
• yhteisrahoitteinen toiminta							
YHTEENSÄ							
Nettomenot							
Talousarvio/kehys (TA+LTA)	5 237	5 231	5 484	5 063	4 476	4 439	4 417
Siirtomäärärahakannan muutos	-3	-32	+168				
Siirtomäärärahakehitys							
• siirtynyt edelliseltä vuodelta	701	704	736	900			
• siirtynyt/siirtyvä seuraavalle vuodelle	704	736	900				

*) Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2016 - 2019

Handwritten marks and scribbles in the top right corner.